

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ZI.

ANUL XLIX.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

Nr. 47.

Joi, 27 Februarie (11 Martie).

1886.

Cestiunea naționalităților și Maghiarii.

Maghiarii s'au lăudat în parlament și în presă, că s'au „impăcat” și s'au „înfrățit” cu Sârbii din Ungaria. Reproducem azi un important articol al unui om politic sârb apărut în „Allgemeine Zeitung” din München, din care se poate vedea lămurit ce cegetă Sârbii independenți asupra acestei „impăcări” și „înfrățiri”:

I.

„De multă vreme nu se mai aude nimic de luptele naționalităților în Ungaria. Conducătorii de odinioară ai naționalităților parte s'au retras, parte li s'a făcut imposibil prin aparatul administrativ de a dobândi un mandat. Etă de ce 10 milioane de nemaghiari nu sunt mai de loc reprezentati în dieta ungară. Afară de câțiva deputați sași, Românii au de prezent numai doi până la trei deputați. Sârbii numai unul, ér Slovacii nici unul (scriitorul articolului retace cu totul politica de absistență a Românilor din Transilvania — Red. Gaz. Trans.) Este știut, că partida guvernului se recrutează mai mult din cercurile electorale ale naționalităților mai ales în Banat și în Transilvania. Guvernul combate ce-i drept la alegeri și opozițiunea maghiară, dér nici pe departe nu se comită față cu ea nelegiuirile, ce se comită față cu candidații naționalităților. Este o minune când unul din aceștia poate reuși ici și colo, și astfel decât cineva din sinul naționalităților voese să ajungă la vr'un mandat trebuie să se facă guvernamental. Acești deputați servesc apoi partidei guvernului din Pesta ca stăpâne: că naționalitățile sunt „mulțumite,” căci acești deputați întrebunțază ori ce ocazie spre a pleda pentru „idea de stat maghiar” și spre a accentua „frățietatea” cu Maghiarii, cum făcuseră de curând deputatul Sârb Szabovlyevic . . .

Enunțările lui Tisza, Apponyi și Szilágyi asupra cestiunii naționalităților, făcute de curând în dietă, culminază în pretensiunea, că această cestiune s'ar pute „resolva” numai prin aceea, că rassa maghiară va „întipări” caracterul său statului ungar.

E clar, că o asemenea soluțiune a cestiunii naționalităților nu e nici o soluțiune. Nu încapă în viață, forța statului poate să înfrângă rezistența naționalităților, precum în parte a și înfrânt'o, dér pericolele, ce le poate nasce cestiunea naționalităților neresolvată în Ungaria, sunt neasemănate mai mari, ca în cealaltă parte a monarhiei. Elementul german în Austria este un element de cultură și e și mai numeros decât elementul maghiar în Ungaria. Și totuși cei din Austria au crezut de lipsă a pași pe terământul concesionilor față cu naționalitățile.

Decă cei din Austria voiau să rezolve cestiunea naționalităților după receta Maghiarilor, n'aveau decât să facă din cestiunea naționalităților o cestiune de putere. Așa au făcut Maghiarii, dér departe de a fi rezolvată prin această cestiune naționalităților, ei au făcut-o și mai periculoasă, mai ales în vederea cestiunii orientale neresolvate. În cealaltă parte a monarhiei, cestiunea naționalităților e neasemănate mai puțin periculoasă ca în Ungaria, pentru că în Austria, contrastele naționale, ori cât de rele ar fi, totuși se pot manifesta, în Ungaria însă ori ce mișcare a naționalităților, chiar și pe terământul cu totul nevinovat al cultului național este suprimată cu mână de fer.

Și în această privință nu-i speranță, că lucrurile se vor întorce spre mai bine. Acesta a dovedit-o cu destulă claritate discuțiunea memorată în dietă. Decă niște oameni așa de luminați ca comitele Apponyi și Szilágyi pot să susțină, că pentru naționalități numai o cultură maghiară poate fi și că drept este, că cu mijloacele statului să se promoveze numai cultura maghiară, atunci în adevăr, devine imposibilă o

discuțiune a cestiunii de naționalitate între Maghiari și nemaghiari.

Dér cel puțin acum suntem în clar despre aceea cum stăm cu Maghiarii, știm că în cestiunea naționalităților guvernului și opozițiunea mergă mână în mână și că toți Maghiarii o privesc ca o cestiune de putere.

Față cu acest punct de vedere multă poimena lege a naționalităților n'a putut ajunge la nici o valoare. Ea a fost delă început o literă murtă și literă murtă a rămas timp de 18 ani.... Când în anul 1868 deputații naționalităților n'au reușit cu contra-propunerea lor părăsire cu toții sala dietei demonstrativ „în numele celor 10 milioane de nemaghiari”. Atunci s'a adus legea naționalităților. Ea n'a mulțumit nici pe Maghiari, nici pe naționalități: pentru statul național maghiar ea a mers departe, pentru autonomia națională a municipiilor, la care nisuiam naționalitățile, n'a făcut nici o concesione. Singura concesione pentru naționalități a fost instrucțiunea în școlile primare și secundare. Dér această concesione s'a luat érași înderăt prin legea pentru școlile populare delă 1879 și cea pentru școlile secundare delă 1883. Nu s'a respectat de altminterea nici măcar o singură dispozițiune a legii de naționalitate cu privire la folosirea limbei materne. În anul 1879 deputatul român Cosma a dovedit într'un discurs, ce a durat 2 ore și jumătate, cu casuri concrete că nici măcar un singur paragraf al legii de naționalitate n'a fost respectat de guvern....

Broșura d-lui Mocsary.

(A Közművelődési egyetek és a nemzetiségi kérdés. Ista X. Y. Budapest, Kókai Lajos, 1886.)

(Urmare.)

O însemnată ispravă a guvernului Tisza, deși mai vechiă, a fost disolvarea reuniunii „Slovenska Matica” și predarea averii ei comisiunii, ce se află sub conducerea lui Csaszka și Zsilinczky. „Matica” a fost o reuniune curată culturală, asta nu o poate nimeni contesta, precum nici aceea, că ea s'a înființat prin jertfele omenilor sâraci. Când în sinul naționalităților se înființază astfel de reuniuni, trebuie să ne bucurăm, deoarece se simte mare lipsă pentru răspândirea cultului între ele, și însuși Kossuth dice: „Fiecare cultură din această patriă contribuie la totalitatea culturii patriei.” E o problemă a statului d'a promova astfel de reuniuni și d'a le sprijini, ér nu d'ale suprima: este un pas totuși așa de trist, ca și odios, d'a suprima o reuniune, a cărei țintă este lățirea cultului și trebuie foarte bine cumpenit lucrul, înainte de ce un guvern se hotărăse la un asemenea pas. Dér eu sunt de părere, că încă n'au secăt guvernului mijloacele d'a pune capăt așa numitelor nisuițe dușmane statului, al căror cuiub se fi fost, cum se dice, această reuniune. Căci, decât reuniunea a lătit d. e. scrieri, care serviu unei agitațiuni periculoase, să se fi condamnat autorii, seu editorii, precum meritau, pe basa legii de presă, dér a disolva reuniunea — asta a fost o censură preventivă în cea mai aspră edițiune. Totuși așa de puțin se poate contesta, că comisiunea formată de guvern în locul „Maticii”, nu poate fi eredele legală al „Maticii”; voința întemeietorilor n'a fost, ca o comisiune instituită de guvern să dispună de banii lor, seu să lucreze tocmai într'un sens opus intențiunilor lor. Să replică la acesta, că și comisiunea lucrează în interesul cultului Slovacilor, deoarece ea editază cărți slovace. Dér ore e eschisă posibilitatea, ca să li se dice Slovacilor în limba slovacă: „voi Slovacilor încetați d'a fi Slovaci, deveniți Maghiari” și că pentru acesta se servește de limba slovacă numai de aceea, ca mai ușor să se potă apropia de Slovaci. *Intręga procedură are timbrul voiniciei.*

O asemenea faptă a guvernului a fost închiderea școlilor numite „panslaviste” din Turoțu-Sân-Mărtin

și din Rauschenbach (Röcze). Hotărrea d'ale închide o luase adecă conventul evangelic, dér execuțiunea, rolul de pandur îl luase guvernul. Asta a fost în totuși casul o grea lovitură pentru naționalitatea slovacă și un eflux al celui curent șovinistic, care s'a ivit de curând.... Autonomia protestantă este un factor de o valoare nemăsurată pentru aplanarea contrastelor dintre naționalități și de aceea este o crimă, vrednică de murtă, în contra națiunii, decât se țintese la nimicirea autonomiei protestante, precum face Trefort, care se umilește înaintea clerului catolic, și Tisza, care stă ca dușman în fața oricărei administrațiuni de sine peste tot. Dér pe acesta nu se pune preț și se cer absurdități delă luterani. Și aceștia greșesc în aceea, că se lasă a fi sedus prin larmă la pași nesocotiți față cu Slovacii. Spre ce folos ar servi d. e. ca să se ceară cu totă forța purtarea matriculelor în limba maghiară, de ce să se persecute în așa măsură școlarii nematurii seu singuratici lărmuitori cu mijloace, a căror legalitate adeșori e îndoișă?...

Inchiderea școlilor! O stranie operațiune de cultură; a astupa isvoroale cultului! A închide calea cultului dinaintea omenilor tineri dotați, cum au fost d. e. aceia, cari s'au eliminat din institutul teologic din Pejun! Și această mișcare se îndreptă peste tot în contra fiă-cărei școle cu limba de instrucțiune slovacă, în vreme ce noi ne nctatăm auzim asigurarea, până și în adunările reuniunilor de cultură, că pentru lumea asta nu-i trăsnesce cuiva prin cap, d'a împedea naționalitățile în cultivarea limbei lor. Dér unde se și cultivate ele limba lor, decât nu o învță nici în școle și decât reuniunile lor școlare li se disolva, ca fiindu conventicule de agitatori panslavisti? Cum se predice cuvântul lui Dumnezeu seu să instrueze pe copii acel preot seu învățator, decât i se ia posibilitatea d'a se cultiva în limba aceea, în care are să vorbească cătră popor? Decă e serioasă asigurarea, că mai bucurată vrem să știm naționalitățile cultivate, decât să rămână înderăt pe o mai mică treptă de cultură, atunci zace în interesul nostru propriu d'a îngrijii, ca naționalităților să nu le lipsască instrucțiunea școlară în limba lor, chiar noi să înființăm și să sprijinim astfel de școle.

Guvernul, autoritățile, corporațiunile organizate de orice soi și societatea exercită la totuși pasul însușit presiune asupra naționalităților. Și acesta se întemolă fără deosebire de partidă și anume la alegeri. Indată ce se ivesce un candidat român seu slovac, imediat e timbrat ca Dacoroman seu Panslavist și fiecare partidă își socotesce ca un merit și nu puțin să fâlesce, decât a isbutit a înfrânge din arenă pe un candidat al naționalităților. Partidul guvernamental crede, că a satisfăcut patriotismului, decât face larmă, că Apponyi se încercă a-și câștiga în Banat naționalitățile pentru partidul său, cu tôte că cu nimic nu se poate face mai bun serviciu patriei, decât căutând să cuprindem într'un întreg diferițele naționalități pe terământul instrucțiunii. Partidul independent a apucat o cale foarte greșită, făcând cauză comună politică în contra naționalităților, ér cu ocaziunea alegerilor a comis o mare greșelă, când a scos afară din dietă pe veteranul ei membru Georgiu Popu, luându-i altă aderență locală. (Va urmă.)

Pacea delă București.

Iată în întregul său textul tractatului sârbobulgar:

În numele atotputernicului D-șeu, Maiestatea Sa Sultanală, împăratul Osmanilor, în cali'atea sa de Suzeran al principatului Bulgariei; Maiestatea Sa Regele Serbiei și Alteța Sa principele Bulgariei, inspirați de aceeași dorință, d'a restabili pacea între regatul Serbiei și principatul Bulgariei, au însărcinat în acest scop, d'o parte Maiestatea Sa imperială Sultanală pe Abdullah Madjid-pașă, begler-beg al Rumeliei etc., ca întâiu delegat; Alteța Sa principele Bulgariei pe d. Ioan Evastatiev Geșow, director al Băncii naționale Bulgare, etc., ca al doilea delegat, a cărui alegere a fost aprobată de Maiestatea Sa imperială Sultanală; de altă parte Maiestatea Sa Regele Serbiei pe d. Cedoniel Mijatovic, trimis extraordinar și ministru plenipotențiar la Londra etc. ca delegat al său. Aceștia au verificat deplinele

loru puteri, le-au găsit în bună și deplină formă și au convenit asupra următoarelor:

Articol unic. — Pacea între regatul Serbiei și principatul Bulgariei s'a restabilită din ziua semnării acestui tratat.

Acest act se va ratifica și ratificările vor fi schimbate în Bucuresci după patru-spre-zece zile, seu și mai curând de se va putea.

Ca dovadă despre acesta, delegații respectivi au semnat acest act cu numele lor și au pus sigilul lor.

Făcut în Bucuresci, la 19 Februarie (3 Martie 1886.

(Semnați) A. Madjid, I. Geșovă, C. Mijatović.

SCIRILE ȚILEI.

Ni se scriu următoarele din comit. Hunedórei: „Se scie, că bieții iconari români până acum au umblat țăra întrăgă cu icone, precum și prin România, pentru ca din icone să-și câștige pâinea de toate țăile și să-și potă plăti dările și aruncurile cele grele. Acum însă o aspră ordinațiune ministerială, ce s'a trimisă tuturor ofițierilor administrative și comandelor de gendarm, opresce vinderia icônolor, ăr autoritățile se'i trimetă cu gendarm acasă, de ori unde îi voră găsi. Ună asemenea casă s'a întâmplat la Dobra, unde gendarmii au arestat pe doi iconari, le-au luat iconele, ăr pe ei i-au escortat la oficiul solgăbirăscu, de une apoi s'au trimis sub escortă acasă. Sermanii omeni plângu de fome, căci din vândarea icônolor trăesc, și bieții Români din Dobra le-au dat de mâncare pe drum, ce-au avut și ei. Au început, cum vedem, dușmanii noștri luptă și în contra icônolor noastre. Nu cumva numai sfinții unguresci au loc în această țără? Seu voescă ca iconarii noștri să porțe 'n cărcă pe Tisza-Trefort și pe alți sfinți împinteați? Amă ajunsă vremile păgănilor.“

—x—

„Biserice și Școale“ din Arad i se scie, că zelosul și bravul învățator, din comuna Criscior, comitatul Bihorului, d-lu Petru Bogdan, însuflețit de iubire față de poporul din care face parte, ca un adevărat apostol al culturii naționale, — și dotat fiind de D-șeu cu o stare materială îmbucurătoare, este decis să face o fundațiune școlară de o mie florini v. a. pe sēma șcololor noastre din numita comună. Dea Dumneșeu să aibă mulți imitatori!

—x—

Ni se comunică următoarele din Secusigiu: „Vestitul intrigant și învățator suspendat Damaschin Mărginențiu esoperase, în ce mod nu vreu să spună, un stipendiu dela familia Mocioni pentru fiul său Titu, care cu chiu, cu vai abia a terminat gimnasiul. În același timp însă acesta mai trăgea și alte stipendii, bunăoară dela br. Sina din România ș. a., și acesta într-un timp, când tată-său ca învățator în Secusigiu avea un venit până la 1000 fl. Fiul Titu, student în drept la Pesta, unde în momentul acesta mai trage un stipendiu național de 300 fl., fiind de prezentă acasă, nu vorbesce românește scuzându-se, că și-a uitat limba mamei. Nu e nevoie de comentariu, dăr dau de scire acelora, cări impartă banii adunați din crunta sudore a Românilor, să și deschidă bine ochii când dau ajutor, să se informeze bine de toate împrejurările familiare, materiale și morale ale celui, pe care voescă a-l ajuta, ca nu cumva să crească șerpe veninos în sinul națiunii.“

—x—

„Egyetértés“ scie, că „Kulturgylet“ din Sighetul Marmației în 24 Februarie și-a ținut adunarea generală sub președința fișpanului Lónyay, care a făcut cunoscut, că ministerul de interne a întărit statutele „Kulturgyletului Marmației“. Viceșpanul Mihálka țin un discurs, în care premări înființarea „Kulturgyletului“ și dișe, „că elu e Valach (?) de religiune gr. cat., dăr adevărat Maghiar; părtinesce cultivarea limbei valache, vorbesce (?) valachește decă e de lipsă, iubesc (?) pe frații sei, dăr nu doresce, ca totu mereu să așă cuvântul „naționalitate“. „Suntem Maghiari, suntem patrioi aicea în Maramureș; Maghiarul, Valachul, Ruțenul deopotrivă își iubesc patria lor. O dorință avem toți: să trăescă și se 'nflorască patria maghiară!“ Sala răsuna de aplause la sfârșitul acestui discurs bombastic. Mai în urmă apoi s'a hotărât să se trimită mai multe mii de liste în totă țără, pentru de a face colectă. — Ținemă a spune, că Valahii uscături nu recunoscem și Români să nu se lase a fi mușcați de inimă de șerpele maghiarisării; dăcă vreu să dea bani, să dea pentru cultura lor românească; să se ferescă d'a-și atrage blestemele națiunii române asupra capetelor lor.

—x—

În 3 Martie n. gădele Kozarek a executat în Bistrița prin spânzurare pe ucigașul Teodor Moldovan, care în 13 Septemvre 1884 omorise pe țilerul Hurban.

—x—

Lui „Egyetértés“ i se scie, că balul casinei române din Beiuș a avut un splendid succes mo-

ral și material. „Români și Maghiari din acest cerc trăesc în cea mai bună armonie“, dișe „Egyetértés“. — Ore așa să flă? După cele întâmplăte în vĕra anul trecut cu alegerile de notar în două cercuri, cu rușinoșă faptă, cu care l'au întâmpinat Maghiarii cu solgăbirul în frunte pe episcopul român din Oradea mare și după trista sinucidere a fostului notar S. Mangra, care a provenit din insultele și persecuțiunile neînrupte ale Maghiarilor, — noi n'amă crede, ca Români Beiușeni să fiă atât de servil, să se căciulescă și acum Maghiarilor. Celu ce a scris lui „Egyetértés“ trebuie că alergă după vr'unu os de rosă patriotic.

—x—

Mare senzațiune a produsă sinuciderea căpitanului de artilerie Julius Gerstel, decorat cu marea medalie de argint pentru vitejă, care se afla în garnisona Vienei. Pentru o mică abatere, numitul căpitan, care e bine cunoscut în cercurile române din Brașov, se afla în cercetare judecătorească, dăr pe picior liber. În 4 Martie a fost citat înaintea tribunalului de rășboiu, ca să și așă sentința. Gerstel s'a prezentat în mare ținută, cu trei decorațiuni pe pept. O mică pedepsă i se dete, care l'ar fi ținut în casă câteva zile. Căpitanul ascultă liniștit sentința, eș apoi în camera d'alături și trăgându-și cu revolverul un glonț în țempla drăptă, cădu mort pe scândur. Gerstel a fost în Brașov ca sublocotenent și locotenent dela 1872 mai mulți ani și era foarte iubit și stimat, atât între militari, cât și între civili.

—0—

Duminea trecută a fost mare întrunire a opoziției coalizate în sala Joji, care a fost cercetată de un număr și ales public. Au vorbit d-nii Dumitra Brătianu, Vernescu, Alesandru Lahovari. În fine adunarea primă unanim între aplause următorea rezoluțiune propusă de d. Ilariu Isvoranu: „În urma discursurilor rostite și în vederea relelor, ce bantue neindurat România, Adunarea promite, fără rezervă, opozițiilor aliate asistența și concursul său pentru rășturnarea guvernului actual; și cu respectul și devotamentul cuvenit m. s. Regelui, i chiamă atențiunea și binevoitorea sa ocrotire spre a se pune capăt regimului personal și despotice, ce ne cărmuește, regim, care în intru corupe și sărăcește țără, ăr în afară o discredită cu desăvârșire.“

—x—

Extragem următoarele dintr'o corespondență, pe care „Românul“ o primește din Sofia: În ziua de 1 (13) Februarie a sosit în Sofia la „Grand Hotel de Bulgaria“ o dōmnă numită Măndica Georgescu, declarând, că este Româncă din Bucuresci, și ceru comisionarului hotelului să ducă o cartă de viză la un ofițer, profesor la șola militară. Comisionarul a luat această carte de viză și a dat ofițerului, dișend, că această dōmnă îl poștesce la hotelul Bulgaria. Ofițerul a răspuns supărat: „Spune-i, că decă are necesitate să mă vadă, să vină la mine, căci nu m' este cunoscut acest nume.“ Comisionarul s'a întors cu răspunsul și d-na Măndica a cerut să i aducă o biră și însoțită de comisionar a mers la ofițer, cu care s'a întreținut mai mult timp. Totu în această di d-na Măndica a făcut cunoștință cu domnul inginer Ciri, care a venit de mai multe ori pe la d-sa. La 3 (15) Februarie, noptea la orele 2 și jumătate, d-na Măndica a cerut un faiton cu 4 cai pentru a putea merge grabnic la Lompalanca. În ziua de 10 (22) Februarie s'a aflat, că acest ofițer este născut Sărb, a studiat în Rusia, și elu, asociat cu inginerul Ciri, ar fi dat toate planurile de bătaii și de poziții bulgare în mâna d-nei Măndica Georgescu, pentru a le transporta în Serbia. Ofițerul este acum arestat la garda prinșpală, care esta lângă palat. Judecătoria, cât și procurorul militar, cercetează afacerea. Inginerul Ciri și d-na Măndica au dispărut.

Reforma administrativă.

Bela Grünwald: Încă nu s'a desbătut nici un proiect de lege, care să fi provocat în țără mai mare neliniște, decăt acesta. Elu a deschis ochii omenilor și vedem aș starea regimului cu totul în altă lumină decăt până acum. Națiunea vede, că ceea, ce a ținut ea până acum de autonomie, nu este autonomie, că ceea, ce a privit ea până acum de o garanție a libertății, a fost numai un instrument de volnicie. În 1870 s'a vorbit de împăcarea instituției comitatului cu regimul parlamentar responsabil, despre asigurarea executării legilor, despre crearea garanțiilor libertății ș. a. În realitate s'a făcut contrarul. În cercul guvernului a trăit tradițiunea, că comitatul e un dușman al puterii guvernului; în comitat a trăit tradițiunea că guvernul e un dușman al comitatului și un pericol pentru libertatea generală. Din luptă ăstor două concepțiuni a eșit legea din 1870 Concepțiunea comitatelor a isbită a paralisa guvernul în realizarea intereselor generale; concepțiunea cercurilor guvernului a

isbită a desbrăca instituțiunea comitatului de orice independență.

Cum se scie municipiile sunt supuse guvernului, dăr au dreptul a refusa executarea ordinațiilor guvernului. Astfel s'a păstrat această vechă praxă din timpul absolutismului, pe când noi aveam deja un guvern parlamentar național. Acest drept al municipiilor ar fi făcut imposibilă guvernarea; dăr s'a îndreptat lucrul prin aceea, că legea imputernicesce pe fișpan a suspenda pe funcționarii neascultători, a'i înălțura și înlocui cu alții. Legea a împedat așădără activitatea guvernului, fără a asigura libertatea generală; căci permițându-se, că fișpanul să pună a se executa eventual chiar și ordinații ilegale prin mijloce excepționale, s'a introdus în instituțiunea comitatului spiritul forței și volniciei.

Totu așa de periculoșe au fost dispozițiunile legii din 1870 și pentru administrarea de sine. Negligându-se a se pune administrațiunea de sine sub scutul unui tribunal independent, trecându-se o mare parte din agendele statului în sfera autonomiei municipale și creându-se o autonomie, care nici măcar financiar n'a fost de sine stătătoare, i-au oferit guvernului destule ocașii, d'a pune sub epitropia municipiile. Astfel, cu totă alegerea funcționarilor, a desvoltat guvernul o măsură de centralizare, cum nu se găsește în nici un stat european (Mișcare în drăpta.) Actualul ministru-președinte a diș în 1870, când s'a creată această lege, că ea introduce prin contrabandă centralizarea sub mantaua autonomiei (Ilaritate în stânga).

Restaurarea funcționarilor e punctul cel mai negru din viața noastră publică. Funcționarii, cări pe această cale ajung la posturi, nu pot avea vață la popor. Vedem la alegeri pe Maghiari pactând cu dușmanii țării pentru voturi, vedem ofițiere odihnindu-se luni întregi înainte de restaurare, vedem grupându-se consorții, în care singuratici membri în raport cu lefa oficiului la care aspiră contribue la capital. Pozițiunea nesigură espune pe funcionar la orice presiune și toș factorii, cări au influență asupra lui, ceru dela elu să nu dea atențiune interesului general, legii; îl fac capabil de corupțiune. Alegerea subordinează pe funcionar în fluințelor locale, și acesta e un pericol pentru interesele naționale, căci acesta însemnează totu atata, ca și cum d. e. s'ar organiza o armată, numind dușmanul pe ofițer. Nici cu cele mai mari genuri în frunte, cu asemenea organe n'ar pute apăra guvernul interesele statului și ale națiunii. Chiar ministrul-președinte a diș în 1870, că legea, creată atunci, introduce domnia personală, absolutismul în instituțiunea comitatului.

Legea din 1870 este cea mai mare minciună a vieții noastre publice, ne-a dat centralizare fără putere, biurocratism fără ordine, volnicia fișpanului și funcționarilor în loc de libertate, în loc de alegere numire cu forță, în loc de realizarea interesului public domnia intereselor locale și personale.

O reformă ar fi așădără desființarea acestei minciuni. Decă alegerea falsificată amăsurat legii din 1870 se apăra cu aceea, că nu putem lăsa să intre în administrațiune elemente dușmane statului, de ce nu aplicăm cel mai simplu și mai onest mijloc, numirea, și de ce nu aceea, ce nu se unesc cu demnitatea statului? (Mișcare.)

Autonomia comitatului numai atunci pōte deveni un adevăr, cându vom separa agendele statului și vom lua guvernului pretestul și ocașiunea d'a pune sub epitropia comitatele. Marea centralizare creată prin legea din 1870 ar înceta, pozițiunea fișpanului, acest pericol foarte mare al libertății generale și al autonomiei ar fi superfluu. Reforma ar trebui să fiă conservatoare, în sensul, ca numirea să se mărginescă numai la acele organe, care ocupă funcțiuni de stat, și în care numai acele elemente s'ar întrebuița, din care constă corpul de aș al funcționarilor și cări tocmai prin noua organizare să se educeze în simțământul datoriei, legalității și curățeniei morale.

Ministru-președinte a numit în 1870 proiectul de lege municipală de „cea mai periculoșă lege, ce le-a creată dieta“ și aș elu susține acea lege. Îmbunătățirea, ce se pretinde că se ținesc prin proiect în administrațiune, nu se ajunge prin lărgirea competenței fișpanului. După ce laudă oratorul administrațiunea prusiană, ca cea mai drăptă și mai onestă, declară, că nu primesc proiectul de lege ca basă a desbaterii speciale. (Vii aprobări în stânga și în stânga estremă).

Bela Vámos laudă proiectul, care posedă o îndreptățire de existență. Statul și societatea trebuie să se asimileze astfel, încăt viața poporului și instituțiunile statului maghiar să se contopescă într'un tot organic și acest proiect e un mijloc eficace pentru acesta. Primesc proiectul ca basă a desbaterii speciale. (Vii aprobări în drăpta.)

(Va urma.)

Răsboiu sângeros, fomete, epidemia...?

Diarul scorniturilor senzaționale, nesăbuitul „Ellenzék” în numărul său dela 9 Martie scrie următoarele: „Sunt 8 zile, de când locuitorii valachi din Chelbazer, Bortă, Poiana etc. în urma unui pretins ordin dela Papa și din Bășiu totă ziua, de dimineața până seara, amblă la biserică rogându-se și pocăindu-se; preotul în toate diminețile le predică despre lucruri îngrozitoare, anume despre un mare războiu sângeros, în care va peri un neam, despre o fomete mare, despre mortăciuni și despre ploia de sânge! Poporul este foarte mișcat, șoptește și se roagă tainic; totă ziua umblă la biserică și sunt de aceia, cari într-o zi merg de zece ori; de Joi seara până Duminecă dimineața a fost ordonat un post aspru.”

„Bătrânii și tinerii plâng și vărsă lacrimi, că în curând are să vină devastarea, prada și judecata cea de pe urmă. Bărbații umblă în tăcere și pe gânduri și numai cu câte un cuvânt scăpat, cu fetele lor hipocrite tradăză celorlalte naționalități, că acolo în biserică sunt pregătite spiritele la ceva; dela babe și dela băieți se poate auzi mai mult, și înțelegem atâtea, că poporul se pregătește în secret pentru ceva, pentru bătaia.”

„Țereții noștri maghiari — că și de acestia se află vr'o câteva familii, — au venit la mine și m'au rugat să le spun, ce scriu diarele despre bătaia, pentru că Valachii și anume I. S. astăzi a dăsu cătră un Sas: „peste vr'o două săptămâni se vii numai la mine, se-ți dau lărtate haine valache.”

„Pe semne în cercul nostru se pregătește vre-o intensă revoltă secretă sub masca indulgenței bisericesci, poate că tocmai după porunca „Iridentei,” ca înainte de izbucnirea ultimei revoluții polone, când Polonii din Rusia în biserică și la procesiuni au pregătit revoluțiune! N'ar strica, decât energiosul nostru fișpan ar cerceta, ce fel de ordinațiune papală seu mitropolitană a dispus această evlavia bisericăscă neobicinuită? Are ceva basă, seu e vre-o apucătură numai, seu din ordinațiunea „sfinte Iridente” sunt îmboldite spiritele credincioșilor, sunt alarmați locuitorii cu astfel de lucruri proste.

„Dintre preoții din acest cerc cel mai cu renume este Pavel Popescu din Borta, și ar fi de dorit, ca solgăbirul să aibă mai multă grijă de acest preot, care ține predică despre ploia de sânge.

„Ore casului cu dinamită din Oțel, — de s'a întâmplat într'adevăr — nu ne-ar pune pe urme sigure aici în Bortă, decât vom combina, că tocmai ginerele acestui Rolando, R... D..., care șede în Mediaș și e unul din malconții valachi, e de nascere din Oțel și e posesor acolo?”

Atâtea din „Ellenzék.” Nu cumva toate aceste tainice pregătiri, ce se fac pentru o ploia de sânge sunt puse la cale de cei dela „Ellenzék”, cari vor acum să mascheze lucrul, aruncându-le tot în spinarea Românilor? —

Esportul și importul României.

Acum câteva zile, d. senator V. Obedeau a făcut o propunere senatului român de a numi o comisiune din sinul său pentru a pregăti toate elementele trebuincioase, cari vor servi de basă la discutarea tarifului român autonom. Această propunere s'a trimis la secțiune, și d. V. Obedeau, delegat, a făcut următorul raport:

Domnilor senatori! Țera noastră fiind eminamente agricolă a trebuit să ne dăm bine seama, cari sunt principalele cauze de scădere a exportului nostru, mai vr'osă cel de vite cornute și rimători, față cu starea lui de înflorire de mai înainte.

Incepând der cu anul 1871 și până la 1876, semestrul I, găsim la export suma de lei vechi 874,153,337 lei. La import suma de lei 557,588,575; o diferență prin urmare în favoarea noastră de 316,547,762 lei vechi.

Exportul din semestrul II, pe anul 1876, este de lei vechi 142,587,465. Importul pe același semestru este de 123,968,060; prin urmare o diferență erași în favoarea noastră de 18,621,415 lei vechi.

Calculând sumele exportului și importului nostru pe anul 1877 găsim la export 141,081,100. La import 335,548,299 lei vechi; o diferență deja în defavoarea noastră de 194,467,899 lei vechi.

Calculând asemenea sumele exportului nostru pe cei 7 ani dela 1878, de când s'a promulgat și noua lege monetară, găsim la export 1,530,624,948 lei noi. La import 2,014,904,256; o diferență în defavoarea noastră de 493,279,308 lei noi.

Această stare de lucruri e îngrozitoare. Diferența enormă între export și import ne impune datoria, ca adevărați reprezentanți ai națiunii, să nu mai facem teorii abstracte, ci cu o oră mai înainte să căutăm cu toții să aducem îndreptarea acestei stări de lucruri derăpănată, stabilind pe cât va fi în putința noastră echilibrul ce exista între import și export mai înainte de acești zece ani în România.

Ca să cunoștem cu deamănuntul consecințele de sastrușe ale încheierii convențiunii noastre comerciale cu Austro-Ungaria, să mi permită d-lor senatori a pune

sub ochii d-vostre relațiunile noastre comerciale și rezultatul pur dobândit numai cu Austro-Ungaria.

Incepând erași de la anul 1871 și până la 1876, semestrul I. avem la export suma de 319,495,543 lei vechi. La import lei vechi 219,691,025; o diferență în favoarea noastră de 99,804,518 lei vechi.

Dela semestru II 1876 și până la 1877 inclusiv, la export avem 138,733,607. La import 242,635,041; o diferență în defavoarea noastră de 103,901,434 lei vechi.

Pe anii însă dela 1878 și până la 1884 la export avem suma de 507,797,460. La import 972,516,882; o diferență în defavoarea noastră numai din relațiunile comerciale cu imperiul vecin de 464,719,422 lei noi.

Cu toții cunoștem păreri exprimate ale camerilor de comerț din Austro-Ungaria, în privința unei noue reînnoiri a convențiunii comerciale și încă pe base mai favorabile industriei austriace. Un pas încă înainte pe acest prapor și inaugurarea din nou a unui astfel de sistem economic, nu va aduce cu sine decât însăși sdruncinarea finanelor noastre, paralisarea cu totul a creditului particularilor și chiar existența Statului român.

Acestea sunt, d-lor senatori, motivele, cari m'au îndemnat pe mine unul de a propune onor. Senat, ca să bine-voiască a numi o comisiune, ca să pregătească toate elementele necesare relative la discuțiunea tarifului nostru autonom.

Aducându aceste la cunoștința d-vostre am onore a vă ruga să bine-voiți a admite concluziunile acestui raport de a se numi o comisiune compusă din șapte membri din sinul unor. Senat.

Raportor, V. Obedeau.

Ranele poporului.

Codrul Sălagiului 1886 Martisor 7.

Cine nu cunoște starea vitregă a poporului sălagian ar cugeta, că se află în sinul lui Avram, de nu se căesce de sărăcia, care a înăbușit toate straturile poporului. Ar cugeta, că afirmațiunile d-lor dela cărmă toate sunt drepte. Der cu inimă deschisă și îmbrăcat în hainele inocenții vin a spune serbătoresce, că afirmațiunile „eroilor zilei,” cari dic: că, sub guvernarea de astăzi naționalitățile sunt fericite, îndestulate și se bucură de-o stare bună materială, sunt numai visuri fantastice seu sucituri răutăcioase. Sciut este, că sărăcia totdeauna a avut cuib unde și unde, der astăzi sărăcia e generală așa dicându și cuibărită în toate căminele poporului de-arându-l.

Și fără frică de păcat afirm, că această sărăcie generală este urmarea administrațiunii sale, care e la ordinea zilei. Astăzi contra legii i se vinde bietului popor vaca ultimă de cătră executorii, cari din luna lui Noemvre cutieră comunele dearându pentru o restanță de 5 fl. li rămân câte 4—5 copii fără o linguriță de lapte și plâng amar, de cuget, că țese rupe inima. I se iau toate bucăciorele ce asemenea nu este ertat, și rămân familii nenumărate fără o bucăciă de pâne. Se vându moșii fără cruțare, fără preț, mai numai pe pere moi. I se iau bietului popor și mobilele necesare din casă. Și toate aceste lucruri legale și ilegale se întâmplă într'un timp sec, când din nimica nu poate face bietul popor banii. Se întâmplă atunci, când poporul ar trebui să i se dea ajutor.

Așa se vede, că au scăpat din vedere d-nii dela cărmă sântul principiu: că o țară numai atunci poate ave speranță de a înflori, când (opinca) clasa inferioară a poporului, care este talpa țării și raqemul, ei se bucură de o stare materială bună!

Decă toate aceste s'ar întâmpla cu toți, fără deosebire de rasă și de poziție socială, așu mai tăce, der nu se întâmplă așa. Scrutătorul ager fără multă încordare poate afla și arăta omenii de poziție mai înaltă cu restanții de dare de câte 800—1000 fl., cari nu sunt espuși nici execuțiunilor celor legale. Aci zace rēul și nedreptatea. Multe de soiul acesta v'ăș mai putea scrie!

Să aruncăm o privire scurtă preste (cercul) forul judecătorei. Aici asemenea se tractăză rēu cu poporul, așa că pentru orice cauză cât de bagatelă e silit țeranul a merge cu avocatul la lege, căci alcum i se face nedreptate. Avocatul pretinde ban și aceste contribuiesc la sărăcie.

La cărțile funduare am fost martorul unei scene, când anume un „Măria-sa” pe un țeran, pentru că a avut curagiul de a-l întreba cum sta moșia lui N. din comuna N. l'au amenințat cu bătaia dicend: afară moșle prost, că te pălmuesc (Ki paraszt mőcz, mert felképellek.)

Rēu esemplu dela un om pretins „cult”. Și-a uitat datorința „Măria-Sa” față de popor, căruia e dator să servescă. Ore nu poporul pe care îl batjocoresce îi dă pânea în gură? Paremi-se că și moșul contribuiesc la visteria statului din rōdele muncii sale, câștigate cu sudore, de unde își trage „Măria-Sa” lefa.— Toate aceste neînțelegeri se întâmplă din acea cauză, că „măriele lor” nu cunosc limba poporului român, care în Sălagiu este în maioritate absolută. Se întâmplă mai departe, pentru ura ce-o nutresc față de tot ce e ro-

mână. De loc nu e respectat de cei dela cărmă § 27 din legea de naționalitate din 1868!

O rață de speranță însă mai nutresce inima tare a poporului nostru mult îndurător, elu dice: „D-zeu să va indura și ne va da și mai bine!” Dare-ar D-zeu oftez și eu să ni se strămute sōrtea, să ne bucurăm și noi câteva momente de viața noastră!

Diogene.

Bistrița în 3 Martie 1886.

(Petrecerea școlarilor din Bistrița). Duminecă în 21 Faur st. n. sa ținut în Bistrița o petrecere între școlarii dela șola română populară, aranjată de d-lu Teofil Grigorescu (alias Gherghel), învățător la șola populară de aici, și a mult stimatului domn protopop Alexandru Silași.

Petrecerea s'a început la 7 ore seara, în edificiul școlei, și a durat până cătră 1 oră din noapte. La petrecere au apărut micuții școlari îmbrăcați în costume naționale române: în cămși forte frumoșe, incinși cu tricoulul național, cu opinci elegante legate cu petele tricoul și avându atērnate la picior zurgălaie. Fetițele au apărut parte în costume bistrițenesci, parte în someșenești și parte în bărgăonești.

Petrecerea s'a deschis cu cântări frumoșe, executate de micuții școlari și fetițe în companie cu învățătorul lor. După aceea s'a danțat „Someșana.” În decursul jocului au fost școlarii forte bine dispuși și săriau cu toți de bucurie, micuții erau forte mulțamiți. Mai departe s'au cântat tot de micuții școlari mai multe cântece, precum „Latina ginte e regină.” „Peneș Curcanul” ș. a.

La acesta petrecere au participat în prima linie toți părinții școlarilor, după aceea dintre inteligența română din Bistrița au fost: mult stimatul d-nu protopop Alexandru Silași, domnul Vasile Ranta Buticescu, jude la tribunalul de aici, D. Lica, avocat; după aceea au fost și dintre ofierii romani și anume: d-nul Nico Marinu c. r. căpitan, d. Ceușan și Hanganu, locotenent, d. Baila sublocotenent, toți din regimentul 63 de infanterie, și alți mai mulți pe cari nu am putut a mi-i nota. Petrecerea a avut un succes forte strălucit, ceea ce nici nu se putea crede, că va fi așa. Merită laudă bravul învățător, pentru întreprinderile lui cele multe și bune, căci e neobosit în instruirea și buna creștere a micuților școlari.

Unu participant.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu „Gaz. Trans.”)

PESTA, 10 Martie, 3-30 ore. — În camera deputaților, cu ocaziunea desbaterii asupra jurisdicțiunii, deputatul român Truța ridică plângerea, că naționalitățile în Ungaria sunt apăsate. Pressa maghiară, societatea maghiară luptă în contra naționalităților. Chiar și proiectul de lege ce se desbate nu are alt scop de cât apăsarea. Oratorul arată gravaminele naționalităților, espuse dorința lor d'a se reforma legea electorală, d'a se introduce jurisdicțiunea administrativă, d'a se desființa dreptul virilist, d'a se introduce votarea secretă. Dela naționalități se nu se cēră, ca ele să-și jertescă naționalitatea și limba. Oratorul respinge proiectul de lege.

Ministru-președinte Tisza reflectăză numai asupra duorū imprejurări. Antevorbitorul se provocă la atacurile foilor ungueresci în contra naționalităților. Ministrul negreșit că nu aprobă tot ce apare în foile ungueresci cu privire la naționalități, cu toate astea e rēu, că se ia atāt de strict astfel de emanațiuni, deorece în foile române se tipăresc astfel de lucruri, ce nicăeri nu se suferă nepedepsite, și cu toate astea antevorbitorul a afirmat, că naționalitățile sunt apăsate. Afirmarea, că proiectul de lege din desbateri e un mijloc de apăsare a naționalităților, e deplin combătută prin împrejurarea, că în proiect nu se vorbește de nici un alt casu, decât de astfel de casuri, unde există momente dușmane statului. Decă aceste mēsuri se privesc ca mijloc d'a apesa naționalitățile, atunci acesta e o mărturisire a vinei. (Aprobări).

DIVERSE.

Unu patu de cristal. — Șahu Persiei a primit dela împăratul Alexandru alu Rusiei la 1825 unu daru forte original. Acesta e unu patu de cristal masiv, unic în felul său, cu mult argint pe dînsul, avend d'asupra unu pologu prețios de cristal. Mai multe trepte de sticlă albastră duc în sus și de ambele părți avea capete de lei, totu de cristal, spre a curge din ele apă aromatică, alu cărei murmur linu se legene în somn pe monarhul persianu. De acestu patu minunat se țin și candelabre mari de cristal, care-lu facu să strălucescă în tocmă ca o mie de diamande. Acestu operă s'a făcut în Petersburg și astăzi chiar este una din mobilele palatului din Teheran, ce merită mai mult a fi văcută.

Editor: Iacobu Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Anrel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena

din 9 Martie st. n. 1886

Rentă de aur 4%	104.85	Bonuri croato-slavone	104.75
Rentă de hârtie 5%	95.90	Despăgubire p. dijma de vinu ung.	100.—
Imprumutul căilor ferate ungare	153.—	Imprumutul cu premiu ung.	122.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de osti ung. (1-ma emisiune)	100.85	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	125.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de osti ung. (2-a emisiune)	127.—	Renta de hârtie austriacă	86.45
Amortisarea datoriei căilor ferate de osti ung. (3-a emisiune)	115.20	Renta de arg. austr.	86.50
Bonuri rurale ungare	104.75	Renta de aur austr.	114.75
Bonuri cu cl. de sortare 1C4 75	104.75	Losurile din 1860	140.50
Bonuri rurale Banat-Timișu	104.75	Acțiunile băncii austro-ungare	872.—
Bonuri cu cl. de sortare 104.75	104.75	Act. băncii de credit ung.	306.25
Bonuri rurale transilvane	104.75	Act. băncii de credit austr.	299.—
		Argintul — Galbini	5.91
		impărătesci	999.—
		Napoleon-d'or	61.60
		Mărci 100 imp. germ.	125.85
		Londra 10 Livres sterlinge	

Bursa de București.

Cota oficială dela 24 Fevruarie, st. v. 1886.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	92 1/2	93 1/2
Renta rom. amort. (5%)	96—	96 1/2
convert. (6%)	88 1/4	89 1/4
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	30—	32—
Credit fonc. rural (7%)	102—	103—
" " (5%)	85 1/4	86—
" " urban (7%)	98—	99—
" " (6%)	92—	93—
" " (5%)	82 3/4	83 1/2
Banca națională a României 500 Lei	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
" " Națională	—	—
Aur contra bilete de bancă	15—	15 1/4
Bancnote austriace contra aur.	2.00—	2.02

Cursul pieței Brașov

din 4 Martie st. n. 1886

Bancnote românesce	Cump.	8.62	Vënd.	8.64
Argint românesc		8.50		8.60
Napoleon-d'or		9.97		10.02
Lire turcesce		11.22		11.32
Imperial		10.20		10.30
Galbeni		5.90		5.96
Scrisurile fonc. »Albina«		100.—		101.—
Ruble Rusesce		123.—		124.—
Discountul		7—10 %		pe an.

— A v i s ũ . —

Am onore a face cunoscutu p. t. publicu, că am înființat unu

Negoțu de croitoria

Strada Vămii Nr. 8.

Cunoștința perfectă a croitoriei și praca ce am făcutu la croiala hainelor bărbătesce în timpu de 9 ani la d-nii

Schwarze & Bartha

precum și unu mare sortimentu de stofe indigene, franțuzesce englezesce, și jurnalele de modă cele mai nouă, mă punu în plăcuta pozițiune a satisface pe deplinu tôte dorințele On. mușterii, și mă rogü peniru o cătă mai numărösă clientelă.

Cu distinsă stimă

Zsigmond Áron,

croitoru de haine bărbătesce

Strada Vămii Nr. 8.

(2—3)

— OCASIUNE —

pentru a cumpăra efinu o parte din mărfurile, ce le desface firma

KOVASZNAI & KERESZTESY

in marele Magazin de Mode și Confecțiuni pentru Dame

— in Brașov, Piața mare —

Mare alegere în stofe de rochii pentru Dame s. a. Beige, Loden, Feullée, Cachemirü, Cretonü de spălat, Satinü, Wattmulü și Postavuri, precumü și Mantile pentru plöia și Paltöne (Hăinuțe) pentru

„sesonulü de primăvară“

ce se apropie.

Din cauza comandelorü mari ce amü făcutü pentru mărfuri indigene și streine, și a lipsei de spațiu în localü suntemü siliți a vinde cu prețuri förte efine.

Mersulü trenurilorü

pe linia Predealü-Budapesta și pe linia Teiușü-Aradü-Budapesta a calei ferate orientale de statü reg. ung.

Predealü-Budapesta					Budapesta-Predealü					Teiușü-Aradü-Budapesta				Budapesta-Aradü-Teiușü.				
	Tren de persoane	Tren accelerat	Trenü omnibus	Trenü omnibus		Trenü omnibus	Tren accelerat	Trenü omnibus	Trenü de persoane	Trenü omnibus	Trenü de persoane	Trenü de persoane	Trenü accelerat	Trenü omnibus		Trenü de persoane	Trenü omnibus	Trenü de persoane
Bucuresci	—	—	7.45	—	Viena	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Viena	11.00	7.15	—
Predealü	—	—	12.50	—	Budapesta	6.47	—	3.15	6.20	8.00	Teiușü	11.09	—	3.56	Budapesta	8.05	1.45	8.00
Timișü	—	—	1.09	—	Szolnok	10.37	—	7.29	9.11	11.40	Vințulü de josü	12.20	—	4.53	Szolnok	11.02	3.44	11.40
Brașovü	—	—	1.40	—	P. Ladány	1.44	—	8.27	11.26	2.31	Șibotü	12.52	—	5.19	Aradü	11.12	4.02	12.00
Feldiöra	6.22	—	2.27	—	Oradea mare	5.33	—	—	1.28	—	Örăștiä	1.19	—	5.41	Glogovațü	3.37	7.53	5.25
Apatia	7.01	—	2.55	—	Várad-Velenceze	—	—	9.45	2.00	—	Simeria (Piski)	1.48	—	6.08	Györök	4.13	—	6.19
Agostonfalva	7.33	—	3.38	—	Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—	Deva	2.35	—	6.39	Paulișü	4.38	—	6.46
Homorodü	8.01	—	4.17	—	Mező-Telegd	—	—	10.28	2.34	—	Branicica	3.04	—	7.04	Radna-Lipova	4.51	—	7.00
Hașfaleu	8.45	—	4.47	—	Rév	—	—	11.36	3.18	—	Ilia	3.36	—	7.29	Conopü	5.10	—	7.23
Sighișóra	10.10	—	5.42	—	Bratca	—	—	12.10	3.41	—	Gurasada	3.50	—	7.41	Bérvöza	5.38	—	7.51
Elisabetopole	10.29	—	7.37	—	Bucia	—	—	12.43	4.01	—	Zam	4.25	—	8.12	Soborșin	5.57	—	8.10
Mediașü	10.39	—	8.01	—	Ciucia	—	—	—	4.26	—	Soborșin	5.09	—	8.49	Zam	6.42	—	8.10
Copsa mică	11.19	—	8.21	—	Huedin	—	—	2.56	5.08	—	Bérvöza	5.56	—	9.29	Glogovațü	7.14	—	9.28
Micăsasa	11.54	—	9.05	—	Stana	—	—	3.29	5.27	—	Conopü	6.18	—	9.49	Gurasada	7.43	—	9.56
Blașiu	12.12	—	10.02	—	Aghiriș	—	—	4.00	5.50	—	Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23	Ilia	8.01	—	10.17
Crăciunelü	12.56	—	6.20	—	Ghirbäu	—	—	4.18	6.02	—	Paulișü	7.12	6.30	10.37	Branicica	8.21	—	10.38
Teiușü	1.30	—	6.59	—	Nedeșdu	—	—	4.36	6.24	—	Györök	7.27	6.47	10.52	Deva	8.47	—	11.05
Aiudü	1.45	—	7.15	—	Clușiu	12.05	—	5.05	6.43	—	Glogovațü	7.56	7.17	11.18	Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Vințulü de susü	2.11	—	7.43	—	Apahida	12.31	—	—	7.03	—	Aradü	8.10	7.32	11.32	Örăștiä	10.10	—	12.24
Uiöra	2.55	—	8.29	—	Ghiris	2.16	—	—	8.51	—	Szolnok	8.10	7.32	11.32	Șibotü	10.43	—	12.53
Cucerdea	3.17	—	8.55	—	Cucerdea	3.12	—	—	9.31	—	Budapesta	3.16	12.14	5.10	Vințulü de josü	11.04	—	1.22
Ghirisü	3.24	—	9.04	—	Uiöra	3.32	—	—	9.43	—	Viena	7.10	2.10	8.16	Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Apahida	3.31	—	9.12	—	Vințulü de susü	3.41	—	—	9.51	—	Teiușü	—	8.00	6.05	Budapesta	12.05	—	2.24
Clușiu	4.09	—	10.23	—	Aiudü	3.50	—	—	9.58	—	Aradü-Timișóra				Simeria (Piski) Petroșeni			
Nedeșdu	5.36	—	12.32	—	Teiușü	4.25	—	—	10.24	—								
Ghirbäu	5.56	—	12.59	—	Crăciunelü	4.50	—	—	10.44	—								
Blașü	6.08	—	8.00	—	Blașü	5.41	—	—	11.28	—								
Micăsasa	6.29	—	8.34	—	Micăsasa	6.02	—	—	11.44	—								
Aghirișü	6.45	—	8.59	—	Copsa mic	6.40	—	—	12.18	—								
Stana	7.00	—	9.34	—	Mediașü	7.00	—	—	12.36	—								
Huedinü	7.26	—	10.16	—	Elisabetopole	—	—	—	1.22	6.01								
Ciucia	7.48	—	11.04	—	Sighișóra	—	—	—	1.56	6.40								
Bucia	8.28	—	12.17	—	Hașfaleu	—	—	—	2.34	7.20								
Bratca	8.47	—	12.47	—	Homorod	—	—	—	3.02	8.01								
Mező-Telegd	9.06	—	1.21	—	Agostonfalva	—	—	—	4.41	10.05								
Fugyi-Vásárhely	9.26	—	2.05	—	Apatia	—	—	—	5.30	11.02								
Várad-Velinte	10.01	—	3.08	—	Feldiöra	—	—	—	6.03	11.37								
Oradea-mare	10.20	—	3.39	—	Brașovü	—	—	—	6.35	12.14								
P. Ladány	10.30	—	3.55	—	Timișü	—	—	—	7.14	1.09								
Szolnok	10.37	—	4.03	—	Predealü	—	—	—	—	—								
Buda-pesta	10.51	—	10.37	—	Bucuresci	—	—	—	—	—								
Viena	12.37	—	12.59	—					—	—								
	2.58	—	4.45	8.22					—	—								
	6.00	—	10.05	10.30					—	—								
	6.35	—	10.50	—					—	—								
	3.00	—	6.06	—					—	—								

Nota: Örele de nopte suntü cele dintre liniile gröse.

Tipografia ALEXI Brașovü.